

נִצְחֹן הַחֲכָמָה וְהָאֱמוּנָה בְּאַתּוֹנָה מִסְעוֹ הַמוֹפְלָא שֶׁל רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה

ימים רבים חלפו מאז חרב בית המקדש. קיסר רומי הגדול קרא לרבי יהושע בן חנניה לדור-קרב של חכמה. אמר לו הקיסר: "אם אתם, היהודים, כל כך חכמים – לך לעיר אתונה, נצח את ששים הזקנים החכמים שלהם, והבא אותם אלי".

✦ נקודת אור של אמונה:

רבי יהושע לא נבהל. הוא הרים עיניו לשמים בתפלה, כי ידע שהחכמה האמתית מגיעה אך ורק מה' יתברך.

הַתְּכָנִית וְהַבְּטָחוֹן בִּה'

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ שָׁאַל: "כַּמָּה זִקְנִים יֵשׁ בְּאַתּוֹנָה?"

עָנָה הַקִּיסָר: "שְׁנַיִם אִישׁ."

אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: "בָּנָה לִי סְפִינָה מִיַּחְדָּת! סְפִינָה עִם
עִם שְׁנַיִם חֲדָרִים, וּבְכָל חֶדֶר שְׁנַיִם כְּסָאוֹת."

הַקִּיסָר מָלֵא אֶת בִּקְשָׁתוֹ, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ יָצָא לַדֶּרֶךְ
הַגְּדוֹלָה בָּיָם.

✦ נִקְדַּת אוֹר שֶׁל אֲמוּנָה:

עַל הַסְּפִינָה, כְּשֶׁהַגָּלִים הוֹמִים, רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ יָשָׁב
וְלָמַד תּוֹרָה. הוּא הָיָה בְּטוֹחַ בִּה' שְׂיוֹבִיל אוֹתוֹ
בְּשָׁלוֹם אֶל מַחֲזֵז חֶפְצוֹ.

מַחֲפָשִׁים אֶת הַפֶּתַח

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הִגִּיעַ לְאַתּוֹנָה, אֶף הַפֶּתַח לְבֵית הַחֲכָמִים הָיָה מִסְתָּר. הוּא נִכְנָס לְבֵית מְטֵבְחִים (אֲטָלִיז) וְרָאָה קֶצֶב.

שָׁאֵל רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: "רֹאשֶׁךָ לְמַכִּירָה?"

הַקֶּצֶב חָשַׁב שֶׁהוּא מִתְכוּן לְרֹאשׁ שֶׁל בִּהְמָה, וְעָנָה: "כֵּן, בַּחֲצֵי זוּז."

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ שָׁלַם לוֹ וְאָמַר: "קִנִּיתִי אֶת הָרֹאשׁ שֶׁלְּךָ עֲצָמָךְ!

עַכְשָׁו אֲנִי דוֹרֵשׁ שֶׁתִּרְאֶה לִי אֶת הַפֶּתַח!"

✦ נִקְדַּת אֹר שֶׁל אֲמוּנָה:

הַקֶּצֶב מִיד הָבִין שֶׁיֵּשׁ כָּאֵן אָדָם חָכָם מְאֹד. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הוֹדָה לָהּ בְּלִבּוֹ עַל שֶׁנָּתַן לוֹ יֵצֶה חֲכָמָה לְמַצֵּא אֶת הַדֶּרֶךְ.

מְכַשׁוֹל הַשׁוֹמְרִים וְתַחבּוּלַת הַסַּנְדָּל

הַקָּצֵב הַזֶּהִיר: "הַשׁוֹמְרִים הוֹרְגִים אֶת מִי שֶׁמֵּרָאָה אֶת הַפֶּתַח!"
הוא הִנִּיחַ חֲבִילַת קָנִים לִיד הַפֶּתַח מִבְּלִי לֹאמַר מֶלֶךְ כָּדִי לְסִמֵּן לָרֶב.
הַפֶּתַח הָיָה שָׁמּוֹר בְּשִׁמְרָה מִיִּחְדָּת: שׁוֹמְרִים בַּחוּץ וְשׁוֹמְרִים
בְּפָנִים. כָּל מִי שֶׁנִּכְנס אוֹ יָצָא הָיָה בְּסַכָּנָה!
מָה עָשָׂה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ? הוא הִפִּךְ אֶת הַסַּנְדָּלִים שְׁלוֹ כֵּךְ שֶׁהֶעֱקֹבוֹת נִרְאוּ הַפּוֹכוֹת.
הַשׁוֹמְרִים הִתְבַּלְּבוּ לַגִּמְרִי, הִכּוּ אֶלֶּה אֶת אֶלֶּה, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ נִכְנס בְּשָׁלוֹם.

✦ נִקְדַּת אוֹר שֶׁל אֱמוּנָה:

"ה' יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל רָע יִשְׁמֹר אֶת נַפְשְׁךָ". רַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ רָאָה בְּעֵינָיו כִּיצַד מִלְּאֲכֵי ה' שׁוֹמְרִים עָלָיו
מִפְּנֵי שׁוֹמְרֵי אֱתוּנָה.

מִקְדָּמִים בְּבִרְכָּה... אוּ בְּמִלְכֻדָּת?

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מָצָא אֶת זִקְנֵי אֶתְרוֹנָה.
הַמְּבוֹגָרִים יָשְׁבוּ לַמַּטָּה וְהַצְעִירִים
יָשְׁבוּ לַמַּעֲלָה.

הוא יָדַע שְׁזו מַלְכֻדָּת!

אִם יֹאמַר "שְׁלוֹם" קוֹדֵם לַזִּקְנִים,
הַצְעִירִים יִכְעֲסוּ שֶׁהֵם יוֹשְׁבִים לַמַּעֲלָה.
אִם יֹאמַר לַצְעִירִים, הַזִּקְנִים יִכְעֲסוּ,
שֶׁהֵרִי הֵם הַמְּבוֹגָרִים!

חָשַׁב שְׁנִיָּה, קִדַּשׁ אֶת שֵׁם ה', וְאָמַר
לְכֻלָּם יַחַד מִשְׁפָּט אֶחָד פָּשוּט:
"שְׁלוֹם לָכֶם!"

✦ נְקוּדַת אור של אָמוּנָה:

דְּרָכָה שֶׁל תּוֹרָה הִיא דֶּרֶךְ שֶׁל שְׁלוֹם. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בִּקֵּשׁ
בְּלִבּוֹ עֲזָרָה מִשׁוֹר הַשְׁלוֹם, שִׁישִׁים מְלִים נְכוֹנוֹת בְּפִיו.

הַסִּכָּנָה וְהַבְּטָחָה

זְקֵנֵי אֶתְוֹנָה שָׁאֲלוּ אוֹתוֹ פְּלִיאָה:
"מָה מְבִיא אוֹתְךָ אֵלֵינוּ?"

עָנָה בְּעֲנֹוֹה: "מַחֲכֵמִי הַיהוּדִים אָנִי,
וּבֹאתִי לְלַמֵּד מִכֶּם חֻכְמָה."

אָמְרוּ לוֹ: "אִם כֵּךְ, נַעֲשֵׂה תַחֲרוּת שְׁאֵלוֹת!
אִם אֲנַחְנוּ מְנַצְחִים – נַעֲשֵׂה בְּךָ מָה
שֶׁנִּרְצָה. אִם אַתָּה תִּנָּצַח אוֹתָנוּ –
נָבוֹא לֶאֱכֹל בַּסִּפִּינָה שְׁלֹךְ!"

☀ **נְקוּדַת אוֹר שֶׁל אֲמוּנָה:**

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הַסִּכֵּים לַתִּנְאִי. הַגּוֹיִים בָּטְחוּ בַּגָּאוֹה שְׁלָהֶם, אֲךָ הוּא
סָמַךְ עַל כַּחַּת הַתּוֹרָה וְהִתְפַּלֵּל לַה' לְנִצָּחוֹן קִידוּשׁ הַשֵּׁם.

חידת השקר והפרדה

חכמת התורה

רבי יהושע חיה: "הרי
פרדה אינה מסוגלת
ללדת מעולם!"

זעמו הזקנים: "אבל זה
שקר, פרדה לא יולדת!"

ענה הרב: "בדיוק! אני רק
עונה על השקר שלכם!"

חכמת יון

זקני אתונה אמרו שקר
מחלט כדי לבלבל אותו:

"פרדה המליטה (ילדה)
גור, ועל צוארו של
הגור היה פתק שכתוב
שחייבים לו מאה
אלף זהובים!"

✦ נקודת אור של אמונה: ✦

תורת ה' היא תורת אמת. רבי יהושע ידע שהשקר
לא יכול לעמד בפני האמת האלוקית.

חידת המלח שהסריח

חכמת התורה

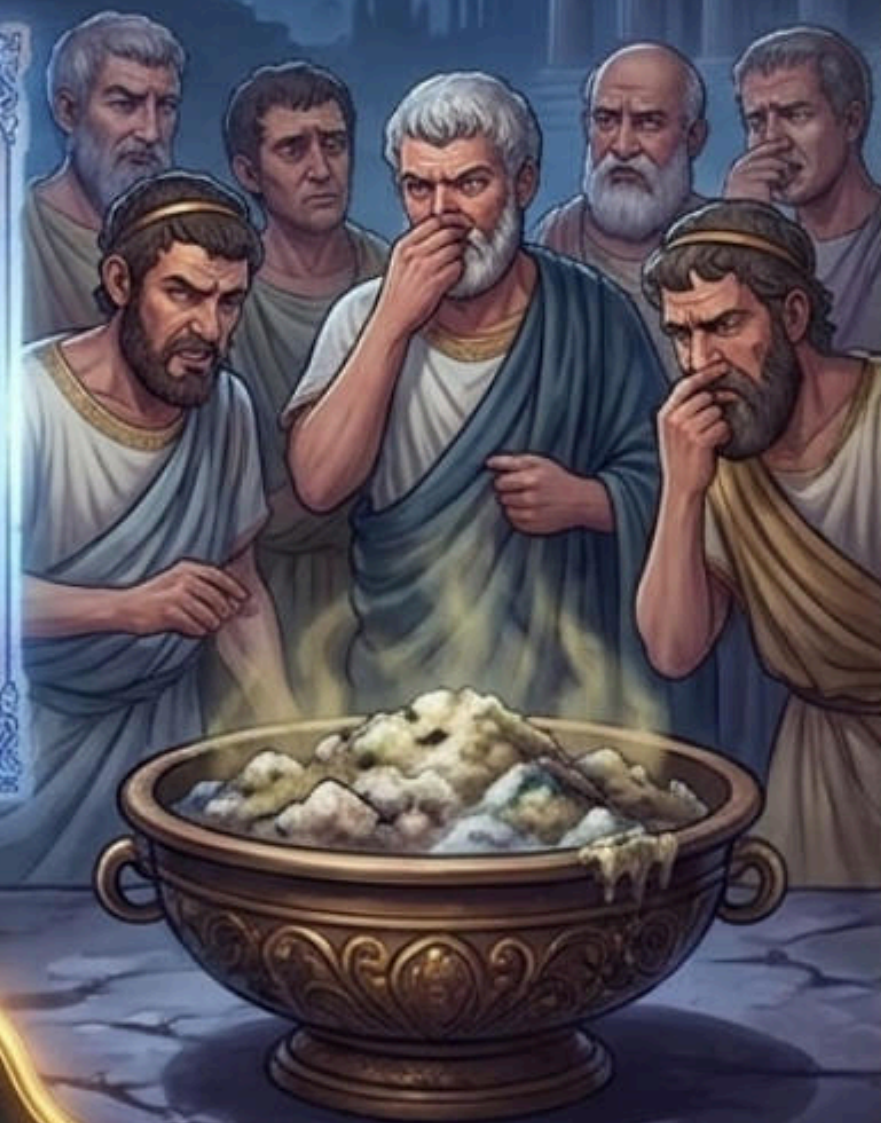
ענה בחכמה רבה:
"ממליחים אותו עם
השליה של הפרדה!"
(אין דבר כזה).
"וכי יש שלייה לפרדה?"
ענה רבי יהושע: "וכי מלח
מסריח עשוי להתקלקל?"

חכמת יון

שאלו הזקנים שאלה
כלל לא הגיונית:
"מלח שהסריח
והתקלקל – עם
מה ממליחים
אותו כדי שיחזור
להיות טוב?"

✧ נקודת אור של אמונה: ✧

ה' יצר את עולמו בחכמה עמיקה מאד. מי שלומד את
תורת ה', יודע איך נברא הטבע ולא מתבלבל!

בֵּית בָּאִיר וְאַמְצַע הָעוֹלָם

חֲכַמַּת הַתּוֹרָה

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הַשֵּׁיב: "אִם
תָּבִיאוּ לִי לִבָּנִים שְׂיַעֲמְדוּ
בָּאִיר – אֶבְנֶה שָׁם בֵּית!"

וּלְגַבִּי אַמְצַע הָעוֹלָם, זָקָף אֶת
אֶצְבָּעוֹ כְּלָפִי מְטָה וְאָמַר: "מִמֶּשׁ
כָּאֵן! וְאִם אֵינְכֶם מְאֲמִינִים,
הֵבִיאוּ חֲבָלִים וּמִדָּדוֹ בַּעֲצֻמְכֶם
כְּדִי לְהוֹכִיחַ שְׂאֵנִי טוֹעָה."

חֲכַמַּת יוֹן

שָׁאֲלוּ הַזִּקְנִים: "בָּנָה
לָנוּ בֵּית שְׁכָלוֹ תְּלוּי
בָּאִיר!"

וְעוֹד שָׁאֲלוּ:
"הֵיכָן נִמְצָא בְּדִיוֹק
אַמְצַע הָעוֹלָם?"

✧ נְקוּדַת אֹר שֶׁל אֲמוּנָה: ✧

הַיְּהוּדִי מִחְפֵּר לְקַרְקַע עַל יְדֵי מַצּוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, הוּא לֹא תְּלוּי בָּאִיר!
וּמִרְכֻז עוֹלָמוֹ שֶׁל הַיְּהוּדִי הוּא תְּמִיד הַקֶּשֶׁר אֶל בּוֹרֵא עוֹלָם.

ביצים, גבינות ורחים שבורים

חכמת התורה

רבי יהושע הביא להם שתי חתיכות גבינה לבנה:
"איזו גבינה כאן היא מעז שחורה ואיזו מעז
לבנה?"
ועל אבן הרחים ענה: "הוציאו חלקי חוטים מתוך
האבן הזו, ואני אתפר אותה!"

✧ נקודת אור של אמונה:

רבי יהושע השיב להם כגמולם. מי שעוסק
מי שעוסק יומם ולילה בתורת ה', המוֹח שלו
זריז, חד, ומאיר בחכמה שמימית!

חכמת יון

הביאו הזקנים שתי ביצים בצבע רגיל ושאלו:
"איזו ביצה כאן היא מתרנגלת לבנה ואיזו
מתרנגלת שחורה?"
הוסיפו ואמרו: "יש לנו רחים (אבן שטוחנת)
שבורים, תפרה אותם עם מחט!"

הַכָּלִי שְׁאִינוֹ שׁוֹה לְהַפְסְדוֹ

אָמַר לָהֶם: "הֵבִיאוּ פְּטִישִׁים מִיּוֹחָדִים, שְׁבְּרוּ אֶת מִסְגֶּרֶת הַדֶּלֶת וְאֶת הַקִּיר כְּדֵי שֶׁהַמַּחְצֶלֶת תִּכְנַס! הִנֵּה הַהוֹכָחָה!"
הַמַּחְצֶלֶת עֲצָמָה שׁוֹה מַעֵט, אֶךְ לְשֹׁבֵר אֶת קִיר הַבַּיִת
זוֹ שְׁטוּת וְהַפְסֵד עֲצוּם.
זְקֵנֵי אֲתוֹנָה הָיוּ בְּהֶלֶם. הֵם הִפְסִידוּ!

שָׁאֲלוּ הַזְקֵנִים בְּסוֹף: "הֲרָאָה לָנוּ חֶפֶץ כָּזֶה, שֶׁהַהֶפֶסֶד
שֶׁנִּגְרַם בְּגִלּוֹל הַשְּׁמוּשׁ בּוֹ, גָּדוֹל יוֹתֵר מִהַשְּׁוִי שֶׁל הַחֶפֶץ
הֵבִיא רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מַחְצֶלֶת מַעֵץ (כְּמוֹ שְׁטִיחַ תְּפִלָּה וּוּי
גָּדוֹל), וּמִתַּח אוֹתָהּ אֵל מוֹל דֶּלֶת קִטְנָה, כֶּךָ שֶׁלֹּא הָיָה
אֶפְשָׁר לְהַכְנִיס אוֹתָהּ.

✧ נְקוּדַת אֹר שֶׁל אֲמוּנָה:
הַזְקֵנִים הֵבִינוּ שְׁאִין בִּיכָלְתָם לִנְצַח רוּחַ שֶׁל אִישׁ
קָדוֹשׁ. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ לָחַשׁ שִׁיר תּוֹדָה לַה' עַל שֶׁהָאִיר
אֶת שְׁכָלוֹ וְהוֹשִׁיעוּ מֵאוֹיְבָיו.

הַסְפִּינָה מַחְכָּה!

לְפִי הַהֶסֶכֶם, אַחֲרֵי שֶׁהִפְסִידוּ, בָּאוּ בְּצוּוֹ כָּל שְׁנֵי הַזִּקְנִים
לְסַעוּדָה עַל שֵׁל רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ.

הוּא הִזְמִין אוֹתָם כָּל אֶחָד לְחֶדֶר מִשְׁלוֹ. בְּכָל חֶדֶר הָיוּ שְׁנֵי שְׂשִׁימִים כְּסָאוֹת, וְכָל זָקֵן מִכָּלל הַזִּקְנִים חָשַׁב בְּטַעוֹת שֶׁכָּל שְׂאֵר הַחֲבֵרִים שָׁלוּ תַּכְף יִכְנסוּ לְחֶדֶר שְׁלוֹ גַּם כֵּן! כִּךְ כּוֹל כָּלָם יָשְׁבוּ מִפְּרָדִים וּמִחֲכִים, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ קָרָא לַקְּבָרְנִיט לְהָרִים עֵגוֹן וּלְהַפְלִיג יֵשֶׁר אֶל הַקִּיסָר!

◆ נְקוּדַת אוֹר שֶׁל אֲמוּנָה: הַסְפִּינָה, כְּמוֹ תֵּבַת נֹחַ בְּזִמְנָהּ, יֵצְאָה לְדֶרֶךְ וּבָהּ הַנִּצְחוֹן שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הָרִים אֶת יָדָיו בְּבִרְכָּה: "הוֹדוּ לָהּ" כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד!"

הסוד של אדמת אתונה

רבי יהושע חזר לרומי. הוא העמיד את הזקנים המופסדים לפני הקיסר. הזקנים נראו כפופים, שפלים ומפחדים מאד.

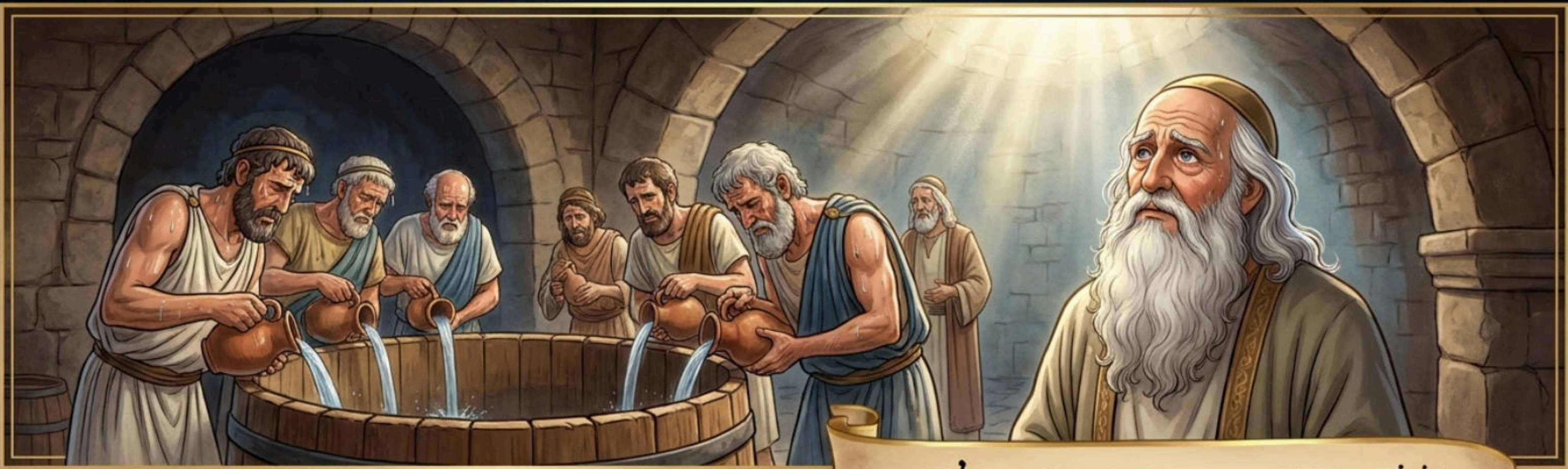
אמר הקיסר: "לא יכול להיות שאלה חכמי אתונה הגאים!"

רבי יהושע ידע מה תהיה הבעיה. עוד כשהיו באתונה, הוא לקח קצת אדמה (עפר) מהעיר שלהם. הוא זרק את העפר עליהם פתאום.

מיד כשהרגישו את עפר עירם, חזרה אליהם הגאווה שלהם! הם התחילו להיות חצופים ועזי פנים אף כלפי הקיסר הגדול עצמו!

☆ נקודת אור של אמונה: הגויים תלויים באדמה ובחמר כדי להרגיש גדולים, אך יהודי יכול להיות גדול וקדוש בכל מקום בעולם כי ה' נמצא אתו תמיד!

עֲנֵשׁ הַגָּאוֹה: הַחֲבִית וּמִי הַבְּלִיעָה

הַקִּיסָר כָּעַס מְאֹד עַל חֲצָפְתָם וְאָמַר לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: "עֲשֵׂה בָהֶם כְּרִצּוֹנָה! הֵם שָׁלָה!".
מָה עָשָׂה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ? בַּדֶּרֶךְ חֲזָרָה הוּא מֵלֵא כִּד בְּבַמִּים מַיִם מְיוֹחַד שְׁבוּלַע דְּבָרִים לְלֹא סוּף ("בֵּית הַבְּלִיעִין").
הוּא אָמַר לְזִקְנִים: "אִם תִּצְלִיחוּ לְמֵלֵא אֶת הַחֲבִית הַזֹּאת בַּמַּיִם הָאֵלֶּה, אֲשַׁחֲרֶר אֶתְכֶם חֲזָרָה לְבֵיתְכֶם."
הַזִּקְנִים עָבְדוּ שְׁעוֹת רַבּוֹת בַּגָּאוֹתָם וְנָסוּ לְמֵלֵא אֶת הַחֲבִית, אֲךָ הַמַּיִם נִבְלְעוּ וְנִעְלָמוּ. הֵם נָסוּ וְנָסוּ עַד
שֶׁנִּפְּלוּ מֵרֶב מֵאֲמָץ וְכָלוּ כּוֹחוֹתֵיהֶם לְגִמְרִי. הֵם הוֹבְסוּ!

★ נְקוּדַת אוֹר שֶׁל אֲמוּנָה: הַגָּאוֹה הִיא כְּמוֹ חֲבִית שְׂאִין לָהּ סוּף – כְּמָה שְׁנִכְנִיס אֵלֶיהָ, תָּמִיד הִיא תִרְצָה עוֹד.
אֲךָ מִי שֶׁעָנִיו – שָׂמַח בְּחִלְקוֹ וּמוֹדָה לָהּ!

"כִּי ה' יִתֵּן חֶכְמָה – מִפִּי דֹעַת וּתְבוּנָה" (משלי ב', ו')

רבי יהושע בן חנניה חזר לעמו ולתלמידיו
אל בית המדרש האהוב.

הוא למד אותנו שיעור גדול לנצח:
חכמות העולם הן אולי נראות נוצצות
מבחוץ, אבל חכמת תורת ה' היא האמת
הנצחית והיא תמיד תנצח!

כשיהודי מתחבר לתורה בענוה, אפילו קבוצת
מלכים וחכמים גויים ענקית לא תוכל לו!
נתפלל כלנו שנזכה לאהב את ה'
וללמד מתורתו בשמחה!

נקודת אור של אמונה: ✨

ילדי חמד שלומדים תורה כמוכם, הם
ממשיכי דרכו של רבי יהושע!
תורת אמת, אמונה טהורה ואהבת ה'
הם הנשק הכי חזק שלנו.

